Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2025/2364

21.11.2025.

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ DIREKTĪVA (ES) 2025/2364

(2025. gada 8. septembris),

ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/65/ES groza attiecībā uz atbrīvojumu svina kā leģētājelementa izmantošanai tēraudā, alumīnijā un varā

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/65/ES (2011. gada 8. jūnijs) par dažu bīstamu vielu izmantošanas ierobežošanu elektriskās un elektroniskās iekārtās ([1]) un jo īpaši tās 5. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu,

tā kā:

(1) Direktīvas 2011/65/ES 4. panta 1. punktā dalībvalstīm prasīts nodrošināt, ka tirgū laistās elektriskās un elektroniskās iekārtas nesatur minētās direktīvas II pielikumā uzskaitītās bīstamās vielas. Šo ierobežojumu nepiemēro noteiktiem minētās direktīvas III pielikumā norādītiem lietojumiem, kuriem ir piešķirts atbrīvojums.

(2) Elektrisko un elektronisko iekārtu kategorijas, kurām Direktīvu 2011/65/ES piemēro, ir uzskaitītas minētās direktīvas I pielikumā.

(3) Svins ir Direktīvas 2011/65/ES II pielikumā iekļauta ierobežota izmantojuma viela. Viendabīgos materiālos svina maksimālā pieļaujamā koncentrācijas vērtība ir 0,1 masas %.

(4) Ar Komisijas Deleģēto direktīvu (ES) 2018/739 ([2]) saskaņā ar Direktīvas 2011/65/ES III pielikuma 6(a)-I punktu tika piešķirts atbrīvojums svina kā leģētājelementa izmantošanai tēraudā mehāniskai apstrādei, kas satur līdz 0,35 masas % svina, un periodiskā procesā karsti cinkota tērauda detaļās, kurās svina saturs nepārsniedz 0,2 masas %. Minētais atbrīvojums attiecas uz Direktīvas 2011/65/ES I pielikumā uzskaitīto elektrisko un elektronisko iekārtu 1.–7. kategoriju un 10. kategoriju. Minētās direktīvas III pielikuma 6(a) punktā noteikto atbrīvojumu piemēroja tikai 8., 9. un 11. kategorijas elektriskām un elektroniskām iekārtām.

(5) Ar Komisijas Deleģēto direktīvu (ES) 2018/740 ([3]) tika piešķirti atbrīvojumi svina kā leģētājelementa alumīnijā izmantošanai, kas satur līdz 0,4 masas % svina, vai nu mehāniskai apstrādei, vai svinu saturošu alumīnija lūžņu reciklēšanai. Atbrīvojumi ir noteikti Direktīvas 2011/65/ES III pielikuma 6(b)-I un 6(b)-II punktā. Minētie atbrīvojumi attiecas uz Direktīvas 2011/65/ES I pielikumā uzskaitīto elektrisko un elektronisko iekārtu 1.–7. kategoriju un 10. kategoriju. Minētās direktīvas III pielikuma 6(b) punktā noteikto atbrīvojumu piemēroja tikai 8., 9. un 11. kategorijas elektriskām un elektroniskām iekārtām.

(6) Ar Komisijas Deleģēto direktīvu (ES) 2018/741 ([4]) tika piešķirts Direktīvas 2011/65/ES III pielikuma 6(c) punktā noteiktais atbrīvojums attiecībā uz tāda vara sakausējuma izmantošanu visās kategorijās, kurā svina saturs nepārsniedz 4 masas %.

([1]) OV L 174, 1.7.2011., 88. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/65/oj.

([2]) Komisijas Deleģētā direktīva (ES) 2018/739 (2018. gada 1. marts), ar ko, pielāgojot zinātnes un tehnikas attīstībai, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/65/ES III pielikumu groza attiecībā uz atbrīvojumu svina izmantošanai par tērauda leģētājelementu (OV L 123, 18.5.2018., 103. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir_del/2018/739/oj).

([3]) Komisijas Deleģētā direktīva (ES) 2018/740 (2018. gada 1. marts), ar ko, pielāgojot zinātnes un tehnikas attīstībai, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/65/ES III pielikumu groza attiecībā uz atbrīvojumu svina izmantošanai par alumīnija leģētājelementu (OV L 123, 18.5.2018., 106. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir_del/2018/740/oj).

([4]) Komisijas Deleģētā direktīva (ES) 2018/741 (2018. gada 1. marts), ar ko, pielāgojot zinātnes un tehnikas attīstībai, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/65/ES III pielikumu groza attiecībā uz atbrīvojumu svina izmantošanai par vara leģētājelementu (OV L 123, 18.5.2018., 109. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir_del/2018/741/oj).

(7) Komisija 2020. gada 17. janvārī un 2020. gada 20. janvārī saņēma divus pieteikumus par Direktīvas 2011/65/ES III pielikuma 6(a) un 6(a)-I punktā noteikto atbrīvojumu pagarināšanu, ņemot vērā zinātnes un tehnikas attīstību, jo īpaši attiecībā uz tās darbības jomu. Komisija 2019. gada 2. decembrī un 2020. gada 17. janvārī saņēma divus pieteikumus par Direktīvas 2011/65/ES III pielikuma 6(b), 6(b)-I un 6(b)-II punktā noteiktā atbrīvojuma pagarināšanu, un 2020. gada 15. janvārī un 2020. gada 16. janvārī Komisija saņēma divus pieteikumus par Direktīvas 2011/65/ES III pielikuma 6(c) punktā noteiktā atbrīvojuma pagarināšanu.

(8) Attiecībā uz Direktīvas 2011/65/ES III pielikuma 6(a), 6(b) un 6(c) punktā noteiktajiem atbrīvojumiem Direktīvas 2011/65/ES I pielikumā minētajai elektrisko un elektronisko iekārtu 8. kategorijai "medicīniskās ierīces *in vitro* diagnostikai" darbības termiņam bija jābeidzas 2023. gada 21. jūlijā, savukārt 9. kategorijai "rūpnieciskā monitoringa un kontroles instrumenti" un 11. kategorijai "citas elektriskās un elektroniskās iekārtas, kas neietilpst nevienā no kategorijām", kas minētas Direktīvas 2011/65/ES I pielikumā, darbības termiņam bija jābeidzas 2024. gada 21. jūlijā. 2023. gada 20. janvārī tika saņemti divi pagarināšanas pieteikumi par katru atbrīvojumu, kas noteikts Direktīvas 2011/65/ES III pielikuma 6(a) un 6(b) punktā, konkrēti attiecībā uz minētajām trim kategorijām. Saskaņā ar Direktīvas 2011/65/ES 5. panta 5. punkta otro daļu ar pieteikumu iesniegšanu spēkā esošo atbrīvojumu termiņš tika pagarināts, kamēr tiek pieņemts lēmums par pagarināšanas pieteikumiem.

(9) Lai izvērtētu saņemtos pieteikumus, 2022. gadā tika veikts un pabeigts tehniskās un zinātniskās novērtēšanas pētījums ([5]). 2024. gadā tika veikts un pabeigts vēl viens pētījums ([6]), kurā galvenā uzmanība tika pievērsta kategorijām, attiecībā uz kurām pagarināšana tika pieprasīta vēlāk. Izvērtēšanas gaitā notika arī apspriešanās ar ieinteresētajām personām saskaņā ar Direktīvas 2011/65/ES 5. panta 7. punktu.

(10) Pieprasītā atbrīvojuma pagarinājuma izvērtējumā tika secināts, ka attiecībā uz Direktīvas 2011/65/ES III pielikuma 6(a)-I punktā noteikto atbrīvojumu svins tēraudā joprojām ir nepieciešams, lai sasniegtu noteiktas mehāniskās apstrādes īpašības. Aizstāšana vai likvidēšana periodiskā procesā karsti cinkotā tēraudā pašlaik nav ne tehniski iespējama, ne ekonomiski izdevīga. Tomēr abus tehniskos lietojumus var iedalīt Direktīvas 2011/65/ES III pielikuma 6(a)-I un 6(a)-II punktā, lai nākamajā pārskatīšanā varētu veikt mērķtiecīgāku pārbaudi.

(11) Lai nodrošinātu pietiekami daudz laika svina aizstāšanai tēraudā un izvairītos no negatīvas ietekmes, kas ir lielāka par aizstāšanas radītajiem ieguvumiem, ir lietderīgi minētajiem lietojumiem piešķirt īsu derīguma termiņu saskaņā ar Direktīvas 2011/65/ES 5. panta 2. punkta pirmo daļu. Attiecībā uz Direktīvas 2011/65/ES III pielikuma 6(a), 6(a)-I un 6(a)-II punktu ir lietderīgi noteikt vienu beigu termiņu visām minētās direktīvas I pielikumā uzskaitītajām kategorijām.

(12) Direktīvas 2011/65/ES III pielikuma 6(a) punktā noteiktajam atbrīvojumam saskaņā ar minētās direktīvas 5. panta 6. punktu būtu jābeidzas 12 mēnešus pēc dienas, kad pieņemts lēmums par pagarināšanas pieteikumu.

(13) Attiecībā uz Direktīvas 2011/65/ES III pielikuma 6(b)-I punktā noteikto atbrīvojumu svinam alumīnijā, ja tā klātbūtne ir saistīta ar svinu saturošu alumīnija lūžņu reciklēšanu, tika konstatēts, ka svina koncentrāciju alumīnijā var vēl vairāk samazināt līdz 0,3 masas %. Tas būtu jāizklāsta jaunā punktā, precizējot, ka šāds alumīnijs ir liets sakausējums.

(14) Vairs nav elektriskajās un elektroniskajās iekārtās izmantotās detaļās ar nolūku pievienot svinu alumīnijā mehāniskai apstrādei. Tirgū ir uzticami aizstājēji svinam alumīnijā. Paredzams, ka pēdējā lietojuma joma, kurai pienākas šāds atbrīvojums, līdz 2025. gadam tiks aizstāta ar alternatīvām. Saskaņā ar Direktīvas 2011/65/ES 5. panta 6. punktu būtu jānosaka maksimālais 18 mēnešu pārejas periods, lai atsevišķi nozares tirgus dalībnieki varētu pielāgoties.

([5]) Pētījuma galīgais ziņojums (22. pakete) ir pieejams vietnē https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c774eb67-7cc6-11ec-8c40-01aa75ed71a1/language-en.

([6]) Pētījuma galīgais ziņojums (27. pakete) ir pieejams vietnē https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/708d9a2a-26e1-11ef-a195-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-327348441.

(15) Tika konstatēts, ka, lai izmantotu svinu saturošus alumīnija sakausējumus, kuros svina koncentrācija ir mazāka par 0,4 masas %, ir jāpārprojektē un jāpārkvalificē elektriskās un elektroniskās iekārtas, kas ietilpst 9. kategorijā "rūpnieciskā monitoringa un kontroles instrumenti" un 11. kategorijā "citas elektriskās un elektroniskās iekārtas", un tas nozīmē, ka ir nepieciešams vairāk laika atbilstības panākšanai salīdzinājumā ar citām kategorijām, kas minētas Direktīvas 2011/65/ES I pielikumā. Tāpēc attiecībā uz šīm divām kategorijām būtu jāapsver garāki derīguma termiņi.

(16) Attiecībā uz Direktīvas 2011/65/ES III pielikuma 6(c) punktu par vara sakausējumiem ar svina saturu līdz 4 masas % – zinātniskā un tehniskā novērtējuma laikā nebija iespējams identificēt un noteikt lietojuma jomas, kurām atbrīvojums vairs nav vajadzīgs, neraugoties uz daudzām norādēm, ka dažos lietojumos svinu varētu veiksmīgi aizstāt. Tā kā aizstājēji nav pietiekami uzticami, būtu jāpiešķir atbrīvojuma pagarinājums. Ņemot vērā tehnisko izvērtējumu, ir lietderīgi noteikt vienu beigu termiņu visām Direktīvas 2011/65/ES I pielikumā uzskaitītajām kategorijām.

(17) Elektrisko un elektronisko iekārtu materiālu un sastāvdaļu iekļaušana nedrīkstētu vājināt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1907/2006 ([7]) noteikto vides un veselības aizsardzību. Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 XVI pielikuma 63. punktā noteiktā ierobežojuma 7. punktu svins ir ierobežots izstrādājumos un to pieejamajās daļās, lai samazinātu bērnu eksponētību svinam, ko satur izstrādājumi, kas tiek piegādāti plašai sabiedrībai. Svina saturs šajos izstrādājumos vai pieejamajās daļās ir ierobežots līdz 0,05 masas %, ja šīs sastāvdaļas var nonākt bērna mutē. Lai nodrošinātu atbilstību Regulā (EK) Nr. 1907/2006 noteiktajam aizsardzības līmenim, apstiprinātie atbrīvojuma ieraksti būtu jāmarķē ar zemsvītras piezīmi, kas vēl vairāk ierobežo lietojumus saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 XVII pielikuma 63. punktā noteiktā ierobežojuma 7. punktu.

(18) Tāpēc Direktīva 2011/65/ES būtu attiecīgi jāgroza,

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Direktīvas 2011/65/ES III pielikumu groza saskaņā ar šīs direktīvas pielikumu.

2. pants

1. Dalībvalstis, vēlākais, līdz 2026. gada 30. jūnijā pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šajā direktīvā noteiktās prasības. Dalībvalstis tūlīt dara zināmus Komisijai minēto noteikumu tekstus.

Tās minētos noteikumus piemēro no 2026. gada 1. jūlijā.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, kurus tās pieņem jomā, uz ko attiecas šī direktīva.

([7]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķimikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*), un ar kuru izveido Eiropas Ķimikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj).

3. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

4. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 2025. gada 8. septembrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN

PIELIKUMS

Direktīvas 2011/65/ES III pielikuma 6(a), 6(a)-I, 6(b), 6(b)-I, 6(b)-II un 6(c) punktu aizstāj ar šādiem:

"6(a)	Svins kā leģētājelements mehāniskai apstrādei paredzētā tēraudā un cinkotā tēraudā, kurā ir līdz 0,35 masas % svina	Zaudē spēku 2026. gada 11. decembrī.
6(a)-I	Svins kā leģētājelements mehāniskai apstrādei paredzētā tēraudā, kurā ir līdz 0,35 masas % svina (*)	Attiecībā uz visām kategorijām beigu termiņš ir 2027. gada 30. jūnijs.
6(a)-II	Svins kā leģētājelements periodiskā procesā karsti cinkota tērauda detaļās, kurās ir līdz 0,2 masas % svina (*)	Attiecībā uz visām kategorijām beigu termiņš ir 2027. gada 30. jūnijs.
6(b)	Svins kā leģētājelements alumīnijā, kurā ir līdz 0,4 masas % svina	Zaudē spēku 2027. gada 11. jūnijs.
6(b)-I	Svins kā leģētājelements alumīnijā, kurā ir līdz 0,4 masas % svina, ja tā klātbūtne ir saistīta ar svinu saturošu alumīnija lūžņu reciklēšanu (*)	Zaudē spēku 2026. gada 11. decembrī attiecībā uz 1.–7., 10. kategoriju. Zaudē spēku 2027. gada 30. jūnijā attiecībā uz 9. kategorijas rūpnieciskā monitoringa un kontroles instrumentiem un 11. kategoriju.
6(b)-II	Svins kā leģētājelements mehāniskai apstrādei paredzētā alumīnijā, kurā ir līdz 0,4 masas % svina (*)	Zaudē spēku 2027. gada 11. jūnijā attiecībā uz 1.–7., 10. kategoriju. Zaudē spēku 2027. gada 30. jūnijā attiecībā uz 9. kategorijas rūpnieciskā monitoringa un kontroles instrumentiem un 11. kategoriju (*).
6(b)-III	Svins kā leģētājelements alumīnija sakausējumos, kuros ir līdz 0,3 masas % svina, ja tā klātbūtne ir saistīta ar svinu saturošu alumīnija lūžņu reciklēšanu (*)	Zaudē spēku 2027. gada 30. jūnijā attiecībā uz 1.–8., 9. kategoriju, izņemot rūpnieciskā monitoringa un kontroles instrumentus, un 10. kategoriju.
6(c)	Vara sakausējumi ar svina saturu līdz 4 masas% (*)	Zaudē spēku 2027. gada 30. jūnijā.

(*) Atbrīvojums neattiecas uz EEI, ko piegādā plašai sabiedrībai, ja parastos vai paredzamos lietošanas apstākļos EEI vai tās pieejamo daļu bērni var iebāzt mutē. Tomēr atbrīvojumu piemēro, ja var pierādīt, ka:
— svina izdalīšanās ātrums no šādām EEI vai jebkuras piekļūstamas daļas ar pārklājumu vai bez pārklājuma nepārsniedz 0,05 µg/cm² stundā (ekvivalents 0,05 µg/g/h),
— izstrādājumiem ar pārklājumu – ka pārklājums ir pietiekams, lai nodrošinātu, ka šis izdalīšanās ātrums netiek pārsniegts vismaz divus gadus parastos vai saprātīgi paredzamos EEI lietošanas apstākļos.

Šīs zemsvītras piezīmes nozīmē uzskata, ka EEI var nonākt bērna mutē, ja izstrādājums vai tā pieejama daļa vienā dimensijā ir mazāka par 5 cm vai ja tam ir šāda izmēra noņemama vai izvirzīta daļa."